

Полипите на дебелото черво често нямат симптоми, но част от тях могат да прераснат в рак

28.9.2026 - | УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД

Каккво трябва да знаем за полипите на дебелото черво? Имат ли симптоми? Винаги ли означават рак? На тези въпроси отговаря доктор Димитър Звездов, гастроентеролог в УМБАЛ “ Св. Екатерина“ в интервю за News.bg. “Полипите на дебелото черво заслужават сериозно внимание, тъй като част от тях могат да прераснат в злокачествено заболяване - рак на дебелото черво. Именно затова ранното им откриване и премахване са от ключово значение, а хората с повишен риск трябва редовно да преминават през скринингови изследвания“, пледупреди специалистът.

По същество полипите представляват абнормно разрастване на клетки по вътрешната лигавица на червото, причинено от нарушение в механизмите, регулиращи клетъчното делене. Нормално клетката преминава през цикъл на делене, узряване и програмирана смърт. При формирането на полип обаче този баланс е нарушен – клетките продължават да се делят, без да загиват своевременно, което води до натрупването им и образуване на видима израстъчна формация. „Добрата новина е, че по-голямата част от полипите са доброкачествени и не крият опасност, но определени видове носят реален риск от злокачествена дегенерация. Външно те могат да се различават значително – плоски, издигнати над лигавицата или разположени на характерно краче“, обясни д-р Звездов.

Полипите се различават не само по форма и размер, но и по своя злокачествен потенциал. Най-разпространени са аденоматозните полипи, които същевременно носят и най-висок риск за прогресия към колоректален карцином. За разлика от тях, хиперпластичните полипи обикновено са по-безобидни – именно затова хистологичното изследване след колоноскопия е толкова важно, тъй като позволява точното им разграничаване. Освен тези два основни типа, могат да се открият и възпалителни или ювенилни полипи. В най-общ план полипите се делят на неопластични – включващи аденоми и сератни лезии – и ненеопластични, сред които са хамартоматозните, хиперпластичните и възпалителните форми. „Правилото тук е ясно: колкото по-голям е един неопластичен полип, толкова по-сериозен е рискът той да се превърне в злокачествен“, каза гастроентерологът.

В голяма част от случаите полипите на дебелото черво не предизвикват никакви оплаквания и биват откривани случайно – по време на профилактична колоноскопия или при изследване по съвсем друг повод. “ Когато все пак се появят симптоми, те могат да включват коремни спазми, дължащи се на частично запушване на чревния лумен, или промяна във вида на изпражненията, тъй като по-обемните полипи понякога отделят слуз, водеща до диария. При изразена обструкция е възможна и поява на запек. Не са редки случаите на ректално кървене, а продължителната скрита кръвозагуба може да прерасне в желязодефицитна анемия. По-рядко, особено в детска възраст, полип може да предизвика инвагинация – състояние, съпроводено с гадене, повръщане и остра коремна болка“, посочи д-р Звездов.

Точният механизъм зад появата на полипите остава не напълно изяснен, но се смята, че тя е резултат от взаимодействие между генетична предразположеност и фактори на околната

среда, водещи до мутации в клетките на чревната лигавица. Възрастта е сред най-значимите рискови фактори – наблюдава се ясно изразено нарастване на честотата след 45-50-годишна възраст, поради което актуалните препоръки за начало на скрининга вече сочат именно 45-годишна възраст. Наднорменото тегло, заседналият начин на живот, тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и захарният диабет тип 2 допълнително повишават риска.

Повече четете в целия

материал:<https://news.bg/comments/rakat-stava-vodesht-ubiets-za-evropeytsite-do-2030-g-umirame-a-darzhavata-ne-ni-pazi-1.html>

<https://svetaekaterina.eu?p=14142>